

Farloyvisskipan hevði skapt fleiri stovnspláss

- Um foreldur hövdu möguleika fyri at fingið foreldrafarloyvi upp til eitt ár eftir barnsburðarfارloyvið, vildi hetta óivað loyst upp fyri einum stórum parti av trupulleikanum við ov fáum stovnsplássum. Skipanin hevði samstundis spart landi, kommunu, o.ø. fyri alt ov nógvar barnasjúkradagar, sigur Bryndis á Dunga, forkvinna í Foreldrafelagnum í kunningarskrivi

TURIÐ KJØLBRO

Foreldrafelagið fegnast yvir avgerðina hjá kommunala eftirlitinum um, at kontantstuðulin til børn í aldrinum 6-12 mánaðir, sum ikki eru í kommunalari ansing, ikki varð heimilaður í lóg og nú verður tikin av. Felagið hevur fleiri ferðir bæði so og so víst Tórshavnar kommunu á skeivleikan at útvega pening til loysnir, sum beinleiðis eggja til svart arbeiði og sum ikki siggjast aftur.

Vit eru greið yvir, at avgerðin rakar meint hjá tykkum foreldrum, og eisini hjá foreldrum í Foreldrafelagnum, sum hava lagt sær ansing til rættis eftir stuðlinum. Men aðalmálið hjá okkum er eittans - at vísa lands- og kommunalpolitikarum á tørvin á góðkendum ansingarlássum.

Tórshavnar kommuna hevur í fíggarárinum 1999 sett 1,8 mill. krónur av til kontantstuðul, og sostatt hevur kommunan prógvað, at hon hevur ráð til at seta hesa upphædd av, bara til barnansingina. Kommunan eigur tí at finna út av, hvussu hon fær mest burtur úr hesum pengum. Í viðmerking til útvarpið herfyri segði Leivur Hansen, borgarstjóri, at peningurin skal nýtast á ansingarókinum.

Hví ikki royna skipanina av

Um kommunan ger av at gera ein nýggjan stovn og fær hann góðkendan av avvarðandi myndugleikum (Almannastovuni, Lands-

lækninum, Arbeidseftirlitinum og Brunaumsjón Landsins) eigur Føroya Landsstyri vísandir til 1. barnaforsorgarlógina, 2. kunngerð um gjaldsreglur fyri dagstovnar og dagrøkt, 3. kunngerð um dagstovnar, dagrøkt og døgnstovnar fyri børn og ung, og 4. lóg um býti av almannaútreiðslum v.m., sambært óheftum lögfrøðingum, frá tí degi stovnurin letur upp, at fígga 60% av húsaútreiðslum og 30% av rakstrinum. Tí skuldi einki verið til hindurs fyri, at kommunan fór at útvega fleiri ansingarláss.

Hvussu stórir er tørvurin

Trupulleikin er bert, hvussu nógv ansingarláss hava vit tørv á? Øll hesi ár, skipanin hevur virkað, fóru/fara øll av burðarsong við eini umsókn á ansingarskrivstovuna fyri at skriva børn síni á upptøkulistan, av tí, at tað er uppskrivingardagurin, ið telur, tá ið foreldur ynskja ansing - summi tí tey veruliga hava tørv, og onnur bert fyri at tryggja sær, at tey fáa eitt ansingarláss fyrr ella seinni. Hetta inniber, at øll børn, sum verða fødd í Tórshavnar kommunu, verða skrivað upp á upptøkulistan til dagrøktar- og stovnspláss.

Framrokningar, ið lýsa ansingartørvin

Um fødingardagurin hjá barninum er galdandi sum uppskrivingardagur, er tað als eingin orsök til at skriva barnið upp fyrr enn ansingarláss ynskist og tá standa bert børn, sum hava tørv á ansingarláss, á listanum. Tá hevði borið til at gjørt nágreinligar framrokningar, hvussu stórir tørvurin veruliga er á ansingarlássum.

Fleiri danskar kommunur nýta fødingardagin hjá barninum sum uppskrivingardag og hava sera góðar royndir við skipanini.

Fyri og imóti

Virkandi reglur til upptøku

Bryndis á Dunga, forkvinna í Foreldrafelagnum. Mynd: Álvur Haraldsen

í ansingarskipanina gevur Tórshavnar kommunu ein stóran trupulleika, sum tey fyri alt í verðini ikki vilja loysa so einfalt sum at lata fødingardagin hjá barninum verða galdandi sum uppskrivingardagur, tá ið foreldur ynskja ansingarláss. „Nei,“ siga kommunalpolitikarar, tí so fáa fleiri úti-setar og aðrir tilflytarar, sum flyta til kommununa ansingarláss til børn síni, fram um okkum, sum hava búð og góldið skatt til kommununa alla okkara tíð!

Hetta „argumentið“ er sera tunt og eftir okkara meting ikki serliga væl gjøgnumhugað, tí um hugt verður eftir, hvørji fólk flyta til kommununa, so eru tað í flestu førum fólk, sum hava verið uttanlands í lestrar-øringum og sum koma at gjalda stórar upphæddir av skattakrónum í lands- og kommunukassan. Allar hesar krónur, ið kundu verið við til at skapa fleiri ansingarláss, siga vit nei takk til, og úti-setar so sum serfrøingar, læknar og onnur setast aftur orsakað av, at vit ikki kunnu útvega teimum nokur fá ansingarláss.

Hinvegin taka vit føroyingar sum eina sjálfvillgu, at børn okkara fáa somu viðgerð í t.d. einari danskari skipan sum danir, um vit flyta hagar.

Spurningurin er, um land og kommuna hava rætt til at seta hesi fólk til síðis, bert tí at tey vórðu noydd til at fara av landinum at fáa sær útbúgving, tí í flestu førum ikki er möguleiki fyri at nema hægri lestur her á landi. Samstundis loyva bæði land og kommuna sær at søkja eftir fólk til ávis stórv við hollum kunnleika innan búskap, lögfrøði o.a. og helst við fleiri ára royndum.

Farloyvisskipan við skapa fleiri tøk ansingarláss

Eitt annað, sum landsins politikarar eiga at gera sær púra greitt er, um foreldur hövdu möguleika fyri at fingið foreldrafarloyvi upp til eitt ár eftir barnsburðarfارloyvið var liðugt, vildi hetta uttan iva loyst upp fyri einum stórum parti av trupulleikanum og givið stovn-

Savnsmynd: Jens Kristian Vang

unum/dagrøktini eitt stórt lufttrím, um nærum øll børn í aldrinum 6-18 mánaðir vóru heima hjá foreldrunum. Farloyvið skal sjálvandi vera eftir egnum ynski og við eini lön, sum vit kunnu liva av uttan at fara á húsagang, akkurát sum tey gera í londunum rundan um okkum.

Farloyvisskipanin hevði spart landi, kommunu, o.ø. fyri, til tíðir alt ov nógvar barnasjúkradagar, sjúkrarøkt og heilivág.

Døgnstovnur

Sum er hava vit ongan døgstovnur til tey børn, hvørs foreldur arbeiða

„skeivar“, tíðir. Børnini hjá hesum fólki hava eisini tørv fyri at koma út saman við øðrum børnum og eru tí í ansing í dagtimunum, sjálvt um foreldrini veruliga hava tørv á ansing í kvøldar- og náttartímunum.

Tað er ófatiligt, at vit ikki eru komin longur og hava so ilt við at ganga nýggjar leiðir. Tíðin er farin, tá ið konan gekk heima og tað verða vit bara noydd til at góðtaka.

Lands- og kommunalpolitikarar eiga at hugsa øðrvisi
Hevur Tórshavnar kommuna nakran vilja til at loysa

trupulleikarnar á ansingarókinum, eigur hon at raðfesta allar hesar trupulleikarnar og seta sær nokur mál, og ikki hanga seg í eina gamla „avoldaða“ upptøkskipan, sum týðiliga prógvar, at hon ikki virkar.

Landspolitikarar eiga at siggja trupulleikan sum eina landsuppávu og syrgja fyri, at hann verður loystur.

Trupulleikin er ikki størri enn so, at hann kann loysast, um tann politisk viljin er til staðar.

Vit hava bílig arbeidðsklæðir av tí vælumtókta merkinum PIONÉR:

Ketildraktir kr. 298,- Buksur kr. 225,-

Smekkubuksur kr. 298,- Jakkar kr. 98,-

Keypir tú buksur og jakka, er prisurin kr. 298,-